

OPLEGNOTA KORPSLEIDINGOVERLEG (KLO)

Agendapunt: Reg. 3a3

Datum: 28 april 2014

Onderwerp: Pilot stroomstootwapen in de Basispolitiezorg (BPZ) (*less lethal* bewapening)

Aangeboden door c.q. akkoord van (cf. portefeuillevdeling KL)

☐ Korpschef	☐ Directeur korpsstaf
☒ Lid KL: Henk van Essen, referent FM	☐ Directeur Financiën
☐ Programmamanager:	

Steller: Art10-2E, Afdelingshoofd (Politie)Middelen, Directie FM

Behandelend adviseur staf KL: Art10-2E, 06-Art10-2E

Besluitvormend Opinievormend Ter kennisname

Openbaar stuk Vertrouwelijk stuk

Gevraagd besluit

Het KLO wordt gevraagd

- kennis te nemen van de Business case: Pilot stroomstootwapen in de BPZ (bijlage 1);
- kennis te nemen van de opmerkingen van directie HRM en van directie Operatie onder "consequenties" (pagina 3 en verder);
- een keuze te maken uit de volgende twee opties:
 - het per januari 2015 laten starten van een pilotproject met een looptijd van minimaal een jaar. Hierin wordt het stroomstootwapen op zijn effectieve bruikbaarheid voor/in de reguliere politiepraktijk getest door twee basisteams en 1 ondersteunend team (bv hondenbrigade) van de Nederlandse Politie;
 - de beslissing over een eventuele pilotproject uit te stellen tot in 2017 (of tot een ander nader te bepalen moment);
- kennis te nemen van de brief van de burgemeester van Amsterdam van 29 april 2013 jl.;
- in te stemmen – wanneer wordt gekozen voor optie a. - met het voorstel om voor het pilotproject geen basisteams of ondersteunende teams van de Eenheid Amsterdam in te zetten, gezien de inhoud van bovengenoemde brief;
- in te stemmen met doorgeleiding van de oplegnotitie aan het KMO ter bespreking;
- indien wordt gekozen voor optie a. in te stemmen met doorgeleiding ter bespreking aan de BUK commissie, waarna ter instemming aan het CGOP (en vervolgens ter informatie aan de COR);
- kennis te nemen van het advies van het SDO zoals verwoord onder "voortraject" en "consequenties".

Voortraject / afstemming

Met wie is afgestemd	datum	Akkoord doorgeleiding en/of uitkomst bespreking
☒ SDO	14 april 2014	Adviseert om een besluit over een eventueel pilotproject uit te stellen, opdat beoordeeld kan worden of het stroomstootwapen past binnen de Visie op bewapening.
☒ Directie Operatie	2013	Art10-2G, Art10-2E
☒ Directie HRM	November 2013	Art10-2E
☒ Departement	Januari 2013	De Minister van V&J heeft publiekelijk zijn voorkeur uitgesproken voor gebruik van een stroomstootwapen bij de politie. Deze uitspraak is mede

		aanleiding voor het gevraagde KL-besluit.
☒ Met de Advies-commissie BUK	13 maart 2013	De adviescommissie BUK ondersteunt het uitvoeren van een pilot zoals hier wordt voorgesteld.

Samenvatting notitie/voorstel

Doel, aanleiding en context

In de inleiding van het onderzoeksrapport “De uitschuifbare wapenstok in de basispolitiezorg” staat: *“Ondanks de toegenomen kennis, beleidsaandacht en de strengere justitiële aanpak is het probleem van agressie en geweld van burgers onderling en tegen de politie nog niet substantieel verminderd. Hierdoor ontstaat vertwijfeling over onder meer het gezag van de politie en de juistheid van selectie, aansturing, opleiding en training van agenten. Recent onderzoek lijkt ook te laten zien dat agenten onder deze omstandigheden soms neigen vermijdingsgedrag te vertonen, dus terug te treden in plaats van door te pakken”* (Van de Torre e.a., 2011).

Om bij te dragen aan de doeltreffendheid, de legitimiteit en de veiligheid van politietoedredden in het publieke domein wordt hier voorgesteld een pilotproject uit te voeren over het gebruik van een stroomstootwapen in de politiepraktijk.

Uit wetenschappelijke onderzoeken in onder andere de Verenigde Staten, Canada, Groot-Brittannië en Australië blijkt dat na de invoering van stroomstootwapens de kans op letsel daalt voor zowel politie mensen als verdachten. Uit deze onderzoeken blijkt ook dat de aanwezigheid van een stroomstootwapen en/of het dreigen met dit wapen een grote preventieve werking heeft in gewelddadige situaties. Uit de pilot in de basispolitiezorg zal moeten blijken of dit ook in de Nederlandse situatie het geval zal zijn.

Opgemerkt wordt dat het uitrusten van agenten in de basispolitiezorg (BPZ) met een stroomstootwapen passend is in de eerder gestarte oriëntatie van de commissie bewapening en uitrusting. Deze heeft tot doel om te komen tot een *samenhangende* kijk op politie, bewapening, uitrusting en kleding. De werknaam van deze oriëntatie is het Politie Modernisatie Programma.

Er is samenhang tussen uit te voeren pilotproject voor het stroomstootwapen en de gevraagde KLO besluiten over de invoering van de uitschuifbare wapenstok en de vernieuwde pepperspray. Ook is er samenhang met het nieuwe dienstwapen (wordt nu geïmplementeerd)

De Minister van V&J heeft publiekelijk zijn voorkeur uitgesproken voor gebruik van een stroomstootwapen bij de politie. Deze uitspraak is mede aanleiding voor het gevraagde KL-besluit.

Beoogd resultaat

a. Een pilotproject laten starten per januari 2015 met een looptijd van minimaal een jaar waarin het stroomstootwapen op zijn effectieve bruikbaarheid voor/in de reguliere politiepraktijk getest gaat worden door twee basisteams en 1 ondersteunend team (bv hondenbrigade) van de Nederlandse Politie. Het pilotproject moet kennis en praktijkervaringen opleveren voor het formuleren van een onderbouwd advies over het al dan niet opnemen van het stroomstootwapen in de standaarduitrusting van de Nederlandse politieagent.

of

b. Het verkrijgen van een besluit om een eventuele pilotproject uit te stellen tot in 2017 (of tot een ander nader te bepalen moment).

Uiteraard kan een dergelijke pilot pas van start gaan als er duidelijke instructies zijn voor het gebruik van een stroomstootwapen en nadat de desbetreffende politieambtenaren hiervoor een adequate opleiding hebben gehad.

Afhankelijk van het besluit van het KLO - en na gevoerd formeel overleg met het CGOP - kan er worden gestart met voorbereiden van de pilot stroomstootwapen in de basispolitiezorg. Omdat de verantwoordelijkheidstoedeling tussen Bonden (vertegenwoordigd in CGOP) en COR nog niet is gewijzigd, hoeft voor dit dossier geen advies te worden ingewonnen bij de COR, maar bij de bonden in het CGOP.

Samenvatting inhoud

De kernvraag in dit dossier is: Dient een stroomstootwapen op termijn onderdeel uit te gaan maken van de uitrusting van de Nederlandse politieagent? Indien ja, in welke vorm en op welke wijze?

Om die vraag te kunnen gaan beantwoorden wordt toestemming gevraagd voor de start van een pilot met een stroomstootwapen in de BPZ per januari 2015 of om het besluit dit tot later uit te stellen. De pilot dient ertoe om de vraag te kunnen beantwoorden wat de effectiviteit en bruikbaarheid van het stroomstootwapen in relatie tot inzet bij geweldssituaties in de BPZ is?

De pilot zal bestaan uit verschillende werkpakketten waaronder de proefperiode met het stroomstootwapen, de opleiding t.b.v. de pilot en een onderzoek en analyse werkpakket. Het is wenselijk een multidisciplinair project team samen te stellen, waarbij onafhankelijke externe partijen betrokken worden.

Hoewel nu nog niet gezegd kan worden of collega's in de BPZ uitgerust dienen te worden met een stroomstootwapen lijkt het onderzoeken hiervan van wel opportuun. Wij willen in Nederland een integere en moedige politie die waar nodig daadkrachtig kan optreden. Een stroomstootwapen is een wapen in de *less-lethal* categorie die het erkende gat tussen de wapenstok/pepperspray enerzijds en het pistool anderzijds mogelijk zou kunnen opvullen.

Er zijn 3 argumenten die vóór een pilot pleiten:

- Een Taser is door zijn werking – in tegenstelling tot de wapenstok en de pepperspray – wel effectief als mensen niet meer op pijnprikkels reageren (bijvoorbeeld als gevolg van overmatig gebruik van alcohol en drugs);
- Inzet van een stroomstootwapen kan het noodzakelijk gebruik van het vuurwapen mogelijk terugdringen;
- Het doel van de inzet van een stroomstootwapen is het verminderen van verwondingen, zowel van politiemensen als van burgers, in situaties waarbij politiemensen moeten omgaan met geweld of gewelddadige confrontaties.

De vraag derhalve **of** een stroomstootwapen op termijn onderdeel uit dient te gaan maken van de standaarduitrusting van de Nederlandse politieagent wordt hiermee dus onderzoekswaardig bevonden.

NB 1: Voor efficiënt gebruik van een stroomstootwapen is het noodzakelijk dat op het moment dat op straat wordt gewerkt beschikt kan worden over het wapen. Niet noodzakelijk is om de wapens op de persoon te verstrekken.

NB 2: N.a.v. de opmerking van HRM “*Brede invoering binnen de BPZ heeft grote opleidings- en trainingsconsequenties die IBT-Nieuwe Stijl in de weg zullen staan*” (zie onder consequenties):

De pilot zie niet op brede invoer binnen de BPZ maar op het beantwoorden van de vraag hiertoe.

Argumenten en kanttekeningen

Bij de besluitvorming voor een pilot stroomstootwapen in de BPZ worden een aantal risico's benoemd; Het gevaar van taser gebruik (zie onder andere beantwoording vragen Tweede Kamer van 22 mei 2013, bijlage 3), een mogelijk bestaand negatief beeld bij de vakbonden, kans op negatieve publiciteit in media en de kostenaspecten. In de bijgevoegde business case worden deze punten verder uitgewerkt en voorstellen gedaan om deze risico's te beperken.

Gewezen wordt op het negatieve advies van HRM onder consequenties.

Op basis van de gevoelde bouw- en reorganisatiedrukke van de Politie is het goed voorstelbaar dat een pilot voor de taser in 2015 kan worden ervaren als “toevoegen aan drukke”; Er wordt immers al een zeer groot beroep gedaan op de veranderbereidheid en het verandervermogen van mensen in

onze organisatie. De mogelijke operationele waarde echter van dit potentiële politiemiddel kan echter eveneens groot zijn.

Consequenties (afgestemd met relevante betrokkenen)

☒ Personeel/ HRM	<p>De initiatieven op het gebied van deze pilot, de verhoging van het percentage werkzame stof in pepperspray en het voorstel tot het introduceren van de uitschuifbare wapenstok binnen de basis politiezorg lijken op een 'wapenoffensief' en op een drang naar snel resultaat, die andere belangrijke ontwikkelingen (MK-trainingen, IBT nieuwe stijl en groepsgericht trainen en begeleiden door OBt) in de weg kunnen staan. Niet alleen gezien de beperkt beschikbare trainingsuren maar ook gezien de hiermee wellicht veranderende beeldvorming over gevaar- en geweldbeheersing, binnen en buiten de Politie.</p> <p>De vanzelfsprekendheid waarmee de Minister van V&J de komende pilot introduceerde en de Kamervragen beantwoordde doet veronderstellen dat de pilot er hoe dan ook moet komen. M.a.w. heeft een advies nog zin?</p> <p>Mede vanwege bovengenoemde aspecten is HRM van mening dat het gebruik van het stroomstootwapen beperkt zou moeten blijven tot groepen goed opgeleide geweldsspecialisten zoals AT of AE/VAG. Hondengeleiders zou ik hiermee niet uitrusten, gezien de praktische uitvoerbaarheid binnen de combinatie hond-taser en het gegeven dat deze doelgroep zich nu al steeds meer als geweldsspecialist profileert en daarbij soms grenzen overschrijdt.</p> <p>Advies van HRM: maak op basis van de evaluatie van de AT-pilot een keuze voor introductie – voorafgegaan door een pilot - binnen aangewezen doelgroepen (bijv AE-ers) die hiertoe worden opgeleid. Hiermee kan er in voorkomende gevallen altijd een beroep gedaan worden op inzet van het stroomstootwapen. Geen introductie binnen de basis politiezorg vanwege de impact van het middel, gevaren voor te gemakkelijk/snelle inzet van dit middel, negatieve beeldvorming over geweldgebruik door de politie. Brede invoering binnen de BPZ heeft grote opleidings- en trainingsconsequenties die IBT-Nieuwe Stijl in de weg zullen staan.</p>
☒ Financieel:	<p>De kosten voor de pilot zijn begroot op 380.000,- euro. Hiervoor is een voorziening opgenomen binnen de begroting van FM per 2014.</p>
☐ Informatievoorziening:	
☒ Facility Management:	<p>De Afdeling (Politie)Middelen bij de Directie FM is verantwoordelijk voor het strategisch beleid op dit onderwerp. Zij zijn steller van deze nota en leggen de twee opties - a. of b. - ter besluitvorming voor.</p>
☐ Communicatie:	
☒ Juridisch:	<p>Bij aangaan pilot; Opnemen in Aanwijzingsbesluit bewapening en uitrusting politie.</p>
☒ Politiek-bestuurlijk:	<p>De belangrijkste ingrediënten staan benoemd onder argumenten en kanttekeningen. Kennis nemen van het door de minister afgegeven standpunt t.a.v. een pilot is relevant. Dit laatste vormt ook de directe aanleiding om dit voorstel nu in besluitvorming te brengen.</p> <p>Er lijken voldoende argumenten aanwezig om de minister te overtuigen dat een pilot (nog) niet mogelijk is.</p>
☒ Operatie:	<p>Hoewel nu nog niet gezegd kan worden of collega's in de BPZ uitgerust dienen te worden met een stroomstootwapen lijkt het onderzoeken hiervan van wel opportuun. Wij willen in Nederland een integere en moedige politie die waar nodig daadkrachtig kan optreden. Een stroomstootwapen is een wapen in de <i>less-lethal</i> categorie die het erkende gat tussen de wapenstok/pepperspray enerzijds en het pistool</p>

	<p>anderzijds mogelijk zou kunnen opvullen. Er bestaan 3 argumenten die voor een pilot pleiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een Taser is door zijn werking – in tegenstelling tot de wapenstok en de pepperspray – wel effectief als mensen niet meer op pijnprikkels reageren (bijvoorbeeld als gevolg van overmatig gebruik van alcohol en drugs); • Inzet van een stroomstootwapen kan het noodzakelijk gebruik van het vuurwapen mogelijk terugdringen; • Het doel van de inzet van een stroomstootwapen is het verminderen van verwondingen, zowel van politiemensen als van burgers, in situaties waarbij politiemensen moeten omgaan met geweld of gewelddadige confrontaties. <p>De vraag derhalve <u>of</u> een stroomstootwapen op termijn onderdeel uit dient te gaan maken van de standaarduitrusting van de Nederlandse politieagent wordt hiermee dus onderzoekswaardig bevonden.</p> <p><u>Alternatieve richtingen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tasers pilotten en uitzetten bij specialisten Aanhoudings Eenheid (AE) en Vaardigheden Aanhouden in Groepsverband (VAG) met dien verstande dat de overige executieve collega's tenminste ook de nieuwe uitschuifbare wapenstok en de zwaardere pepperspray uitgereikt krijgen. <i>Compromis model</i> - Tasers na pilot RBT's 24/7 dekkend in de noodhulp-pool inzetten en derhalve niet op de `man` uitreiken. Hierbij is minder impact op opleidingscapaciteit en kan je betreffende collega's selecteren en extra opleiden. <i>London model</i> <p>Steekhoudend tegen-argument:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De impact van opleidingscapaciteit bij het generiek uitzetten van Tasers als standaard bewapening. - De overige tegen-argumenten staat een pilot binnen de BPZ <i>juist</i> niet in de weg, daar omgeven met de juiste waarborgen, we op deze kleine schaal degelijk kunnen monitoren of de goede buitenlandse ervaringen evenals die van het politie arrestatieteam ook in het lokale contextgedreven werken matchen om uiteindelijk deugdelijk af te wegen en wel of niet toe te passen in de BPZ. <p>Al met al voor de pilot tasers.</p>
☐ Realisatie NP:	
☐ Personele reorganisatie:	
☐ Administratieve lasten:	

Vervoltraject

Overleg		Overleg	
☒ KMO	☒ bespreking/opinievorming ☐ ter implementatie ☐ ter kennisgeving	☒ COR (WOR)	☒ ter informatie ☐ voor instemming ☐ voor advies
☒ SDO	☐ ter integrale toetsing/impactanalyse ☐ ter implementatie ☐ ter kennisgeving	☒ Vakbonden	☒ formeel, via CGOP ☐ informeel via overleg KL-vakbonden
☐ overleg met de minister	☐ ter besluitvorming ☐ ter bespreking/opinievorming ☐ ter kennisgeving	☐ Programma-raad	☐ ter bespreking/opinievorming ☐ ter kennisgeving
☐ Overleg met DG Pol	☐ ter besluitvorming ☐ ter bespreking/opinievorming	☒ met Stuurgroep Pilot	☐ ter bespreking/opinievorming ☐ ter kennisgeving

☐ ter kennisgeving	Stroom- stootwapen	☒ Pilot laten begeleiden door breed samengestelde stuurgroep
☐ Projectmana- gersoverleg	☐ ter bespreking/opinievorming ☐ ter implementatie ☐ ter kennisgeving	☒ met staf KL ☐ ter bespreking/opinievorming ☒ ter kennisgeving ☐ ...

Communicatie

☒ Verantwoordelijke:	Directeur FM
☒ Strategische boodschap:	n.t.b.

Uitvoering / implementatie / monitoring

☒ Verantwoordelijk:	Directeur FM
☒ Voortgangsrapportage:	n.t.b.

Documenten

Titel (hoofd)document en bijlagen

<ol style="list-style-type: none"> 1. Rapport: Business case: Pilot stroomstootwapen in de BPZ, versie 1.1; 2. Brief gemeente Amsterdam tegen deelname aan pilot taser; 3. Beantwoording vragen Tweede Kamer van 22 mei 2013 (opvraagbaar).
--